

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 55

Warszawa, 20 listopada 2023 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie zatrzymania niebezpiecznych dla Rzeczypospolitej Polskiej zmian Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Pawła Jabłońskiego.

(-) Waldemar Andzel; (-) Dorota Arciszewska-Mielewczyk; (-) Marek Ast; (-) Piotr Babinetz; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Zbigniew Bogucki; (-) Joanna Borowiak; (-) Lidia Burzyńska; (-) Artur Chojecki; (-) Kazimierz Bogusław Choma; (-) Tadeusz Chrzan; (-) Janusz Cieszyński; (-) Witold Wojciech Czarnecki; (-) Władysław Dajczak; (-) Zbigniew Dolata; (-) Elżbieta Duda; (-) Andrzej Gawron; (-) Anna Gembicka; (-) Kazimierz Gołojuch; (-) Małgorzata Gosiewska; (-) Marek Gróbarczyk; (-) Kazimierz Gwiazdowski; (-) Czesław Hoc; (-) Marcin Horała; (-) Paweł Hreniak; (-) Paweł Jabłoński; (-) Fryderyk Sylwester Kapinos; (-) Łukasz Kmita; (-) Maria Koc; (-) Henryk Kowalczyk; (-) Leonard Krasulski; (-) Mariusz Krystian; (-) Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk; (-) Ewa Leniart; (-) Krzysztof Lipiec; (-) Marzena Anna Machałek; (-) Antoni Macierewicz; (-) Marlena Magdalena Małąg; (-) Ewa Malik; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Aleksander Mikołaj Mrówczyński; (-) Teresa Pamuła; (-) Bolesław Piecha; (-) Marcin Porzucek; (-) Kazimierz Smoliński; (-) Marek Suski; (-) Paweł Szrot; (-) Robert Telus; (-) Jan Warzecha; (-) Grzegorz Woźniak; (-) Jarosław Zieliński.

UCHWAŁA

SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ... listopada 2023 r.

w sprawie zatrzymania niebezpiecznych dla Rzeczypospolitej Polskiej zmian Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej,

- realizując obowiązek strzeżenia niepodległości, suwerenności i interesów Państwa, wynikający z art. 5 i art. 104 Konstytucji RP;
- wyrażając zdecydowane poparcie dla obecności Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, będącej sojuszem współpracujących ze sobą, równych, wolnych i suwerennych państw, w oparciu o zasady określone w Traktacie Akcesyjnym¹, Traktacie o Unii Europejskiej² oraz Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej³;
- dostrzegając nasilające się działania na rzecz przekształcenia Unii Europejskiej w scentralizowaną strukturę o charakterze ponadpaństwowym i ponadnarodowym, której członkowie mają zostać pozbawieni faktycznej możliwości podejmowania samodzielnych decyzji w istotnych dla siebie sprawach, a tym samym zostać podporządkowani niedemokratycznej władzy zwierzchniej i – pozostając *de iure* osobnymi krajami – w praktyce utracić status suwerennych państw;
- wskazując, że propozycje zmian traktatów zawarte w sprawozdaniu Komisji Konstytucyjnej Parlamentu Europejskiego z 25 października 2023 r. są w wielu miejscach niezgodne z Konstytucją RP;

uchwala co następuje:

- § 1.** 1. Sejm RP zdecydowanie sprzeciwia się propozycjom zmian systemu instytucjonalnego Unii Europejskiej przedstawionym w sprawozdaniu Komisji Spraw Konstytucyjnych Parlamentu Europejskiego z 25 października 2023 r. w sprawie zmian traktatów⁴.
2. Sejm RP wskazuje, że propozycje zawarte w sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 1, prowadzą do pozbawienia Rzeczypospolitej Polskiej możliwości samodzielnego podejmowania istotnych decyzji w zakresie polityki zagranicznej, obronności, ochrony granic, bezpieczeństwa (w tym bezpieczeństwa energetycznego), spraw

¹ Traktat między Królestwem Belgii, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Republiką Portugalską, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Czeską, Republiką Estońską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką dotyczący przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej do Unii Europejskiej, podpisany w Atenach w dniu 16 kwietnia 2003 r. (Dz.U. 2004 Nr 90, poz. 864)

² Traktat o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004 Nr 90, poz. 864)

³ Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. 2004 Nr 90, poz. 864)

⁴ Sprawozdanie w sprawie wniosków Parlamentu Europejskiego dotyczących zmiany traktatów (niepublikowane, dostępne na stronach Parlamentu Europejskiego pod adresem: www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0337_PL)

wewnętrznych, wymiaru sprawiedliwości, polityki społecznej, polityki monetarnej, polityki podatkowej i w innych obszarach istotnych z punktu widzenia interesów państwa.

3. Sejm RP stwierdza, że przyjęcie tych propozycji naruszałoby Konstytucję RP, w szczególności zaś byłoby niezgodne z zasadą zwierzchniej władzy Narodu, wyrażoną w art. 4 Konstytucji RP.

§ 2. 1. Sejm RP zobowiązuje Radę Ministrów do zdecydowanego przeciwstawienia się próbom zmiany Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej w kierunku odbierania kompetencji państwom członkowskim, w szczególności poprzez ograniczanie stosowania zasady jednomyślności w Radzie i Radzie Europejskiej oraz zmniejszanie wpływu państw członkowskich na procesy decyzyjne w Unii Europejskiej.

2. Sejm RP zobowiązuje Radę Ministrów, aby przedstawiciele RP w Radzie i Radzie Europejskiej każdorazowo głosowali przeciwko tego rodzaju zmianom.

§ 3. 1. Sejm RP wzywa wszystkich Posłów do Parlamentu Europejskiego, aby – realizując swoje konstytucyjne zobowiązania wobec Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu – zagłosowali przeciw przyjęciu sprawozdania Komisji Spraw Konstytucyjnych Parlamentu Europejskiego z 25 października 2023 r. w sprawie zmian traktatów.

2. Sejm RP wzywa wszystkich Posłów do Parlamentu Europejskiego, aby podjęli wszelkie możliwe działania na rzecz zatrzymania zmian ograniczających suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej i jej kompetencje w procesach decyzyjnych w Unii Europejskiej.

§ 4. 1. Sejm RP zdecydowanie odrzuca nieuczciwe, niezgodne z prawdą próby uzasadniania proponowanych zmian rzekomą koniecznością usprawnienia mechanizmów decyzyjnych w Unii Europejskiej, czy też próby przedstawiania tych zmian jako warunku dalszego rozszerzenia Unii.

2. Sejm RP stwierdza, że aktualne mechanizmy decyzyjne – choć niepozbawione wad – pozwalają Unii Europejskiej na skuteczne działanie, z uwzględnieniem interesów wszystkich jej członków oraz poszanowaniem dla ich suwerenności i odrębności.

§ 5. Sejm RP podkreśla, że zgodnie z art. 90 Konstytucji RP jakiejkolwiek zmiany systemu instytucjonalnego Unii Europejskiej skutkujące przekazaniem jej przez Rzeczpospolitą Polską kompetencji organów władzy państwowej dla swojej ważności wymagają ratyfikacji, na którą Sejm RP i Senat RP muszą wyrazić zgodę większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów i senatorów.

§ 6. Sejm RP przypomina, że zgodnie z art. 4 Konstytucji RP władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu – i przestrzega przed jakimikolwiek próbami narzucenia Rzeczypospolitej Polskiej rozwiązań prawnych zmierzających do pozbawienia Narodu tej władzy.

UZASADNIENIE

Od 2004 roku Rzeczpospolita Polska jest członkiem Unii Europejskiej. Decyzja o wstąpieniu do tego sojuszu współpracujących ze sobą, lecz zarazem odrębnych od siebie, równych, suwerennych i wolnych państw została podjęta przez Naród w referendum akcesyjnym w dniach 7 i 8 czerwca 2003 r. Do dnia dzisiejszego za obecnością naszego kraju w UE w obecnym jej kształcie opowiada się w dalszym ciągu (według badań opinii publicznej) przytłaczająca większość Polaków.

W ostatnich latach w części państw UE zaobserwować można tendencje do przekształcenia tej organizacji w kierunku, który niepokoi znaczną część polskiego społeczeństwa. Dotychczas proces ten odbywał się w drodze tzw. prowsólnotowej / prointegracyjnej wykładni prawa UE przez Trybunał Sprawiedliwosci Unii Europejskiej.

W myśl tej wykładni, poszczególne przepisy Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a także innych elementów *acquis communautaire* reinterpretowane były konsekwentnie w taki sposób, aby rozszerzać kompetencje organów Unii kosztem jej państw członkowskich.

Proces ten był wielokrotnie krytykowany przez zwolenników ochrony zasad, które przyświecały ojcom założycielom UE, rozumianej jako Europa Ojczyzn. Choć niebezpieczny i niepokojący, nie prowadził jednak dotąd do gwałtownego pozbawiania państw członkowskich UE ich fundamentalnych kompetencji – a jego postępy mogły i wciąż mogą być powstrzymywane, czy to w drodze kroków o charakterze politycznym podejmowanym przez państwa w Radzie i Radzie Europejskiej, czy to w drodze dyskusji prawnej między TSUE a krajowymi sądami konstytucyjnymi.

Ten stan rzeczy uległ zmianie w 2023 roku, wraz z rozpoczęciem prac nad propozycjami reformy Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W wyniku rozpoczętych w maju prac Komisji Spraw Konstytucyjnych (AFCO) Parlamentu Europejskiego, przyjęte zostało sprawozdanie wraz z wnioskiem o dalsze procedowanie pakietu 267 poprawek do obu traktatów.

Poprawki te zasadniczo modyfikują system instytucjonalny Unii Europejskiej oraz jej mechanizmy decyzyjne, poprzez likwidację zasady jednomyślności (a więc pozbawienie państw członkowskich prawa weta) w szeregu istotnych kwestii, m. in. takich jak polityka obronna, ochrona granic, polityka zagraniczna, polityka klimatyczna i energetyczna, współpraca sądowa i policyjna, sprawy wewnętrzne, wymiar sprawiedliwości, polityka społeczna, polityka monetarna, czy polityka podatkowa – i zastąpienia jej zasadą głosowania większościowego. Poprawki ograniczają także uprawnienie państw członkowskich do wyrażenia sprzeciwu wobec decyzji ingerujących w ich kompetencje za pośrednictwem parlamentów narodowych.

Wśród proponowanych poprawek znalazły się m.in.:

- Poprawki nr 55-58, likwidujące zasadę jednomyślności w polityce zagranicznej. Ich przyjęcie oznaczałoby, że **organy UE będą mogły narzucać Polsce obecność w sojuszach politycznych ze wskazanymi przez siebie państwami**

(np. z Rosją) – a jednocześnie nakazać prowadzenie polityki nieprzyjaznej wobec krajów, z którymi Polska chce utrzymywać dobre stosunki.

- Poprawki nr 59-70, ustanawiające tzw. *Unię Obrony* i wprowadzające zasadę, że polityka obronna każdego państwa członkowskiego musi być zgodna z celami wspólnej, unijnej polityki obronnej. Wraz ze zlikwidowaniem w tym zakresie zasady jednomyślności oznacza to, że **organy UE będą mogły zablokować rozwój, rozbudowę i lepsze wyposażenie Wojska Polskiego – np. pod pretekstem, że zbyt liczna polska armia może prowokować Rosję, z którą UE chce utrzymywać dobre relacje polityczne i gospodarcze.**
- Poprawka nr 112, rozszerzająca kompetencje UE wskazane w art. 77 TFUE o prawo *podjęcia wszelkich środków niezbędnych i proporcjonalnych służących zapewnieniu skutecznego monitorowania, zabezpieczenia i efektywnej kontroli zewnętrznych granic Unii* – a zatem *de facto* odbierająca te kompetencje państwom członkowskim w zakresie, w jakim nie wykona ich Unia. Oznacza to, że **organy Unii zyskałyby pełną kontrolę nad tym, kto wjeżdża do Polski przez granice z Białorusią, Rosją czy Ukrainą, a także prawo do decyzji czy utrzymać, czy zburzyć zaporę i zdemontować zabezpieczenia na granicy z Białorusią i Rosją.**
- Poprawki nr 117-119, likwidująca zasadę jednomyślności – a także prawo weta parlamentów narodowych – w zakresie współpracy sądowej w transgranicznych sprawach rodzinnych. W aktualnym stanie prawnym **Polska może wyrazić sprzeciw wobec regulacji ułatwiających wywożenie poza granice naszego kraju** dzieci, których jedno z rodziców posiada inne niż polskie obywatelstwo. Sprzeciw taki może wyrazić również Sejm RP, zgodnie z art. 81 (3) (3) TFUE. Przyjęcie poprawek przedstawionych przez AFCO oznaczałoby odebranie polskiemu Sejmowi tego prawa – i **mogłoby doprowadzić do sytuacji, w której Polska zostanie pozbawiona możliwości zablokowania regulacji niekorzystnych dla bezpieczeństwa dzieci.**
- Poprawka nr 124 eliminuje prawo weta w sprawach dotyczących współpracy policyjnej. W aktualnym stanie prawnym możliwe jest działanie policji i innych służb danego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa – pod warunkiem wyrażenia na to zgody. Przyjęcie poprawki AFCO oznaczać będzie otwarcie drogi do przyjęcia regulacji, w myśl których **np. niemiecka policja będzie miała prawo do prowadzenia czynności takich jak kontrole, zatrzymania, przeszukania – także wobec polskich obywateli, na terenie RP, bez konieczności uzyskania zgody na te działania ani możliwości ich zablokowania przez Polskę.**
- Poprawka nr 154, znosząca zasadę jednomyślności w zakresie przepisów dotyczących zatrudniania imigrantów spoza UE. Przyjęcie tej zasady oznaczałoby, że **organy Unii mogłyby narzucić Polsce obowiązek zatrudnienia imigrantów z innych państw**, niezależnie od braku zgody naszego kraju.

- Poprawki nr 178 i 185 skreślają zasadę jednomyślności przy ustanawianiu *środków wpływających znacząco na wybór państwa członkowskiego między różnymi źródłami energii i ogólną strukturę jego zaopatrzenia w energię*; eliminują też prawo państw członkowskich do *określania warunków wykorzystania ich zasobów energetycznych, wyboru między różnymi źródłami energii i ogólnej struktury zaopatrzenia w energię*. **To jedne z najgroźniejszych zapisów w całym pakiecie** – ich przyjęcie oznaczałoby, że całość polskiego systemu energetycznego będzie podlegać decyzjom organów UE. Mając na uwadze wydarzenia ostatnich lat i próby wyłączenia z polskiego systemu energetycznego jednego z najważniejszych jej elementów – Elektrowni „Turów” – należy racjonalnie zakładać, że **przyjęcie tych poprawek doprowadziłoby w bardzo krótkim czasie do likwidacji polskiej energetyki węglowej i gazowej, zablokowania inwestycji w energię atomową, a w konsekwencji zmuszenia naszego kraju do importowania energii elektrycznej produkowanej przez Niemcy i inne państwa**.
- Poprawki nr 247 i 248, likwidujące zasadę jednomyślności przy ustanawianiu zasobów własnych – tj. źródeł finansowania budżetu UE. W aktualnym stanie prawnym takie środki, np. w postaci wspólnych podatków, z których dochód trafia do unijnego budżetu, mogą być przyjęte wyłącznie za zgodą wszystkich państw członkowskich. Propozycja zmian traktatów zakłada, że **nowe unijne podatki – również takie, które obciążałyby polskich obywateli, a przeznaczone byłyby na finansowanie celów niezwiązanych z Polską – mogłyby zostać narzucone naszemu krajowi bez możliwości ich zablokowania**.

Sprawozdanie komisji AFCO zostało przyjęte 25 października 2023 r. i przedstawione do rozpatrzenia przez Parlament Europejski. Głosowanie w sprawie jego przyjęcia na posiedzeniu plenarnym ma odbyć się 22 listopada 2023 r.

Mając to na uwadze, zachodzi **bardzo pilna konieczność wyrażenia zdecydowanego sprzeciwu wobec tych propozycji i wezwania wszystkich Posłów do Parlamentu Europejskiego, aby taki sprzeciw wyrazili w głosowaniu**.

Ponadto w ocenie Sejmu RP **niezbędne jest zobowiązanie Rady Ministrów do podjęcia zdecydowanych działań na rzecz powstrzymania tych niekorzystnych zmian, zagrażających suwerenności Rzeczypospolitej Polskiej i ograniczającej jej kompetencje w unijnych procesach decyzyjnych – zarówno w odniesieniu do obecnych propozycji, jak i w stosunku do podobnych prób w przyszłości**.

Uchwała jest zgodna z Konstytucją RP i prawem europejskim – stanowi wyraz troski o jego przestrzeganie i zapewnienie sprawności funkcjonowania Unii Europejskiej, zgodnie z przepisami jej traktatów, z poszanowaniem kompetencji państw członkowskich i ich suwerenności.